

Til: Fakultetsstyret
Fra: Studiedekanen
Sakstype: D-sak 2
Møtedato: 3. juni 2020
Notatdato: 28. mai 2020

Etter- og videreutdanning ved TF

Politiske signaler fra regjeringen går i retning av at EVU ikke bare skal være noe universitetet og høgskoler sysler med på si, men noe som skal gjøres til en integrert del av virksomheten ved institusjonene. Statsråd for forskning og høyere utdanning initierer nå, i samband med de kommende stortingsmeldingene om arbeidsrelevans, styring, digitaliseringsstrategi for UH-sektoren og om studentmobilitet, et stort forskningsprosjekt i regi av NIFU. Målet er å studere læringsaktivitet under koronakrisa og kaste lys over og vurdere læringspraksisene som har oppstått i denne perioden. Det varsles allerede nå incentiver for digitalisering og bedre tilgjengeliggjøring av høyere utdanning.

Dette står på mange måter i tradisjonen etter Kompetansemeldingen som den rødgrønne regjeringen la fram i 2009, hvor behovet for livslang læring og med dette økt tilgang høyere utdanning gjennom fleksibilisering ble understreket. Det ble arbeidet for at universitetene og høgskolene skulle prioritere å utvikle etter- og videreutdanningstilbud som møter kompetansebehovene innenfor den enkelte region og/eller på de fagområdene der institusjonen har spisskompetanse. Et resultat av denne meldingen var bl.a. styrking av Norgesuniversitetet, som i dag er en del av DIKU, og den kompetanseoppbygging dette medførte mht. kunnskaper om og praksiser innen fleksibel læring, noe TF har vært aktiv en del av. Sammenlignet med resten av UiO kan TF sies å ha vært en spydspiss innen feltet.

Etter- og videreutdanning ved TF

TF har i mer enn 25 år tilbudt en rekke emner innenfor etter- og videreutdanning. Tidlig på 2000-tallet ble denne virksomheten organisert under AKS (Avdeling for kompetansehevende studier). Historisk sett er videreutdanning innen teologi- og kirkefag, innen det interreligiøse feltet, innen

Fakultetssekretariatet
Postadr.: Postboks 1023 Blindern, 0315
OSLO
Kontoradr.: Domus Theologica
Blindernveien 9

Telefon: +4722850300
Telefaks: +4722850301
postmottak@teologi.uio.no
www.tf.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

skolefeltet og innen helse/sosialfeltet vært bærende for virksomheten. I dag er det praktisk teologi, kirkelig undervisning og religions- og livssynspluralisme samt det interreligiøse feltet som dominerer. Det eneste skolerettede tiltaket er faglig-pedagogisk dag. I tillegg har AKS gjennom en årrekke vært en hub for innovasjon og faglig-pedagogiske utviklingsprosjekter finansiert gjennom bl.a. DIKU (tidligere Norgesuniversitetet), UiOs etikkprogram og Den norske kirkes trosopplæringsmidler, og en av de opprinnelige oppgavene var også å formidle oppdragsforskning. Virksomheten ved AKS har hatt et fokus på fleksibel læring og universell utforming av læring og har mottatt priser for dette arbeidet.

Om fakultetets portefølje

For tiden tilbyr via. 10 emner, organisert som hhv. mastergrad i praktisk teologi, enkeltkurs/konsepter innen kirke/teologifeltet, fleksibelt årsstudium i kirkelig undervisning samt enkeltkurs/konsepter innen det interreligiøse feltet (Dialogpilotene og kurs for religiøse ledere)- TF har gjennom en årrekke hatt et tett samarbeid med ulike aktører om disse tiltakene; departement, bispemøtet, bispedømmer og arbeidsgiverorganisasjoner m.v, samt med andre institusjoner som MF; VID og Høgskolen i Volda. Målgruppene kan deles i 3: Innen teologi og kirkefag retter vi oss på mastergradsnivå mot prester og andre kirkelig tilsatte, fortrinnsvis folk som allerede jobber på feltet. Det samme gjelder studiene på bachelornivå innen kirkelig undervisning og det interreligiøse feltet. Denne tette praksistilknytningen og samarbeid med arbeidsgiver- og praksissiden er noe som kjennetegner disse tilbudene. Samtidig er det grunn til å anta at noen tar ordinære enkeltemner ved TF som ledd i sin videreutdanning.

Dette mangfoldet av samarbeidspartnere og målgrupper gjør at den økonomiske organiseringen av vår etter- og videreutdanningsvirksomhet er like mangfoldig: Noen emner får vi dekket av tros- og livssynsavdelingen i Barne- og familiedepartementet, Dialogpilotene finansieres via TFs andel av EVU-midler fra FIKS/UV. Noen emner, som de innen trosopplæring, er studiepoengfinansierte, samtidig som oppdragsgivere dekker ekstraavgifter ved undervisning utenfor TF. Flere av emnene innen den erfaringsbaserte mastergraden i praktisk teologi gjennomføres med deltakerbetaling. TF deltar ikke lenger i EVU-tilbudet for helsesektoren, fordi emnene våre ikke lenger passer helseforetakene. Det samme gjelder omleggingen innen skolefeltet, ved den desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling i skolen (DEKOMP) inngås avtaler om kompetanseheving direkte med skoleeiere (kommuner og fylkeskommuner). Disse avtalene kan være lukrative, men fordrer stor administrativ støtte og vil ikke kunne gjennomføres med de ressurser vi har til rådighet i dag, men det kan være mulig for TF å bli en del av et slikt opplegg i samarbeid med andre fakulteter.

Fakultetets videreutdanningstilbud får gode skussmål fra både deltakere og arbeidsgiversiden, og bidrar utvilsomt til å bygge TF som merkevare. Flere av EVU-tilbudene i regi av AKS har også rekruttert inn i fakultetets ordinære studier. Studiene i kirkelig undervisning inkludert forgjengerne Ten Sing Norway og Tros-pilotene har rekruttert minst 10 personer til gradstudier ved fakultetet de siste 10 årene. EVU-tilbudene på det interreligiøse feltet har trolig spilt en betydelig rolle for rekrutteringen til den nye mastergraden i lederskap, etikk og samtalepraksis. Selvstendige opplegg som AVU-utdanningen har blitt godkjent inn i mastergrad for praktisk teologi som masterarbeid og har derfor rekruttert gradstudenter her.

Samtidig er det også noen utfordringer med virksomheten, noen praktiske og noen prinsipielle. Kan vi få til gode opptaks- og registreringsrutiner som er fleksible og ikke altfor ressurskrevende? Her kan det nevnes at fra høsten av vil det komme en egen løsning for EVU innen rammen av FS, noe som vil lette det manuelle arbeidet som nå gjøres betraktelig. Endel av EVU-virksomheten har videre vært basert på å leie inn eksterne lærere.

Studieledelsen ser det som viktig at alle tilbud må være *forankret* hos fast vitenskapelig ansatte og innen våre egne forskningsfelter, selv om det er mulig å hente inn spesialkompetanse i enkelttilfeller.

Oversikt over emnene

Nedenstående tabell gir en oversikt over hvilke emner TF tilbyr innenfor etter- og videreutdanning, hvem som er vitenskapelig og administrativt ansvarlig for emnene, inntekter for fakultetet, hvorfor vi tilbyr emnene, hvem som er oppdragsgiver og målgruppe for de ulike emnene.

Emner i master i praktisk teolog er merket i gult

Emner i kirkelig undervisning merket i rødt

Emner i religionsdialog merket i blått

Etterutdanningstilbud merket i grønt

Økonomi, i internfordelingsmodell for UiO i 2020 tilsvarer 60 stp på bachelor (kat F) for TF kr. 19,968 (kr. 332/stp) og for master (kat D) kr. 29,055 kr. 484/stp) i resultatbasert tildeling. I tillegg kommer studieplassfinansiering og resultat av ferdig grad. (Se <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/virksomhetsstyring/fordeling/intern-finansieringsmodell/interne-priser-i-2020.pdf>)

Emner	Studiepoeng	Vitenskapelig ansatt	Administrativ ansatt	Inntekter (brutto)	Hensikt for TF	Samarbeidsaktør /finansieringskilder	Målgruppe
Arbeidsveiledning *	60	Halvard Johannessen	Brynjulv Norheim	Direkte utgifter og tilrettelegging (80 000) + studiepoeng for undervisningsinnsatse	Kontaktflate og omdømmebygging – alternativ til pastoralklinisk utdanning,	Bispemøtet og individuelle bispedømmer, særlig Borg	Kirkelig ansatte som vil kvalifiseres til å jobbe som

				n (ca 1100 stp) kr. 532 000	synliggjøre våre ressurser i profesjonsetikk		arbeidsveiledere i kirken.
Dialogpilotene	20	Oddbjørn Leirvik	Brynjulv Norheim	Studiepoeng dekker vår undervisning. (300-400 stp) fra 100 000	Rekruttering til studieprogram og omdømmebygging innen praktisk religionsdialog. Skolekontakt!	FIKS/UV/UiO for prosjektutvikling	Nåværende studenter/lærere, ungdomsledere fra religiøse organisasjoner
Pilegrim i historie og samtid	10	Birgitte Lerheim	Brynjulv Norheim	Direkte utgifter og tilrettelegging dekkes av bispedømmet+ studiepoeng for undervisningsinnsatsen (150 stp) 45 000	Kontaktflate og omdømmebygging	Bispedømmene, Bispemøtet, Kompetanserådet og individuelle studenter	Kirkelig ansatte som ønsker kompetanse i feltet.
Ledelse, roller og samspill i menighetene	15	Halvard Johannessen	Rigmor Smith-Gahrson /Brynjulv Norheim	Direkte utgifter og tilrettelegging (18 000) + studiepoeng for undervisningsinnsatsen (ca. 520 stp)	Kontaktflate (jobbe med bispedømmer vi aldri har samarbeidet med) og grusefordommer mot TF	Bispedømmene, Bispemøtet og Kompetanserådet	Er et breddekurs i samarbeid med andre – synliggjøre godt samarbeid blir vektlagt høyt av bispedømmene

Spesialprest i livssynåpent samfunn	20	Halvard Johannessen	Brynjulv Norheim/ Rigmor Smith-Gahrse	Direkte utgifter og tilrettelegging (18 000) + studiepoeng for undervisningsinnsatsen (600 stp)	Markerer oss som ledende i utvikling av feltet, synliggjøre LES master	Bispedømmene, Bispemøtet, Kompetanserrådet, individuelle studenter og organisasjonene jobber hos	Prester som jobber i kontekster utenfor kirken og spesielt i offentlige institusjoner
Tro og bekjennelse. Fordypende kurs i systematisk teologi	20	Werner Jeanrond og Marius Mjaaland	Brynjulv Norheim	Direkte utgifter og tilrettelegging + studiepoeng for undervisningsinnsatsen (ikke budsjettert)	Svar på bispemøtets etterlysning, hevde oss i dette fagområdet	Bispemøtet, Kompetanserrådet, individuelle studenter og organisasjonene jobber hos	Prester og kirkelig ansatte + teologer
1) Kristendommen s historie i trosopplæringen, 2) Profesjonsetikk, kristen tro og livstolkning i møte med barn og unge 3) Bibelen i trosopplæringstekster og lesninger	10	Birgitte Lerheim	Brynjulv Norheim	Direkte utgifter og tilrettelegging dekkes av bispedømmet+ studiepoeng for undervisningsinnsatsen (150-300 stp) fra 45 000	Kontaktflate og omdømmebygging	Møre bispedømme	Trosopplærere i Den norske kirke som vil ha formell kompetanse i jobben

Prest og teolog i praksis	10 (5+5)	Halvard Johannessen	Brynjulv Norheim	Direkte kostnader + studiepoeng	Obligatorisk emne i master i praktisk teologi. Gjennomføring i master i praktisk teologi	Bispemøtet / Kompetanserådet	Potensielle programstudenter i master i praktisk teologi
Innføringsprogram for nyordinerte prester	0	Programleder profesjon og praktisk teologi Sivert Angell / Halvard Johannessen	Brynjulv Norheim	Refusjon av arbeidstiden brukt – fakturerer ca 15 000	Vise eierskap og oppfølgingsvilje av kandidater vi sender ut til jobb som prester	Bispemøtet	Nyordinerte prester i Den norske kirke
Kurs for religiøse ledere (med utenlandsk bakgrunn)	10	Oddbjørn Leirvik/Anne Hege Grung	Brynjulv Norheim	Oppdragskurs, alle utgifter dekkes med 330 000 per modul	Kontaktflate og omdømmebygging inn mot økende livssynspluralisme i Norge og myndiggjøring av religiøse minoriteter	Barne- og familiedepartementet,	Religiøse ledere med utenlandsk bakgrunn forstått i bred forstand
Teologidagene	0	Programleder profesjonsstudiet Sivert Angell	Brynjulv Norheim (Helene Bruun)	0 dugnadsarbeid etter dekanens beslutning	Vise teologiske muskler ovenfor Presteskapet i Dnk og bidra til faglig fornyelse på bakgrunn av vår	Bispemøtet	Prester i Den norske kirke

					forskningskompetanse.		
Faglig-pedagogisk dag på UiO	0	Studiedekan Brigitte Lerheim	Brynjulv Norheim	0 dugnadsarbeid UiO	Synliggjøre forskning med praktisk relevans for skolen	UiO, Skoleeiere i Oslo og Viken	Lærere i skolen, spesielt videregående skolen
Alumni/Jervellseminar	0	?	Mathias Eidberg	?	Ivareta tidligere studenter (teologi og resa)	?	Tidligere studenter på TF

Spørsmål til styret

- Hvilke felter bør TF ha videreutdanningstilbud innenfor?
- Hvilket inntrykk har styret av virksomhetens anseelse?
- Hvilke generelle råd har styret når det gjelder EVU-virksomheten ved TF?
- Hvilke prioriteringer bør gjøres om porteføljen i likhet med resten av våre studietilbud må spisses?